

A hét legfontosabb elemzés 2026 áprilisából - Egészség, megtakarítások, árak, munkahelyek, oktatás, Ukrajnából menekültek

Szepesi Balázs, Gulyás Luca – 2026 június

A magyar elemző, kutató világ 25 új adatokat, kutatási eredményeket bemutató elemzéseit szemlélve mutatjuk be a hét legérdekesebb munkát. A hónap üzenete: Az ország helyzete a bizonytalanságok közepette 2025-ben javult, csak viselni kell a krónikus betegségek, a területi különbségek súlyát, és feladatokat ad, hogy a szomszédban háború dúl.

A tudományos és elemző munkák 2026 áprilisában számvetést kínálnak Magyarország helyzetéről. Nem a változás okairól, irányáról, nem a mélyebb összefüggésekről szóltak az elemzők és tudósok eredményei ebben a hónapban, hanem az aktuális viszonyokról: leltározás, kvantitatív kutatások, helyzetfeltárás. A kutatói, tanácsadói világ munkáit átnézve 25 elemzést találtunk, amelyben új empirikus eredményeket publikáltak. Ezek főképp területi vagy EU-s összehasonlítással, szakpolitikai fókuszú értékeléssel foglalkoztak: hol vagyunk, mennyivel térünk el az átlagtól, mik az ország működését meghatározó masszív gazdasági, társadalmi tények. A trendek és az átlagok mellett komoly hangsúlyt kaptak az országon belüli és az országok közötti eltérések.

Hét elemzést emeltünk ki a kínálatból. A tanulmányokat mindjárt részletesebben bemutatjuk, a belőlük kirajzolódó április mozaikkép egyértelmű: az ország helyzete a bizonytalanságok közepette 2025-ben javult, csak viselni kell a krónikus betegségek, a területi különbségek súlyát, és feladatokat ad, hogy a szomszédban háború dúl.

A Hazai Horizont projekt a magyar társadalomtudományos folyóiratok, a rangos kutatóintézetek, egyetemek, elemző műhelyek és kutatók empirikus munkáit összegzi. Célunk, hogy a tudományon, szakértői körökön kívüli érdeklődő laikusok számára fontos tudásfalatokat készítsünk, az áttekintett elemző, kutatómunkák fő empirikus eredményeit ragadjuk meg. Azt emeljük ki az írásokból, ami ebből a szempontból fontos. Akit az elemzések módszertani, elméleti alapjai, tudományos következtetései érdekelnek azok nyissák meg és böngésszék át az eredeti szöveget.

Azokat a cikkeket, elemzéseket vizsgáljuk, amelyek saját adatfelvételre, terepmunkára épülnek vagy már meglévő információkat elemeznek. Minden olyan elemzést szeretnénk bevonni a munkánkba, amelyik megbízható módszertannal tár fel eddig nem ismert társadalmi, gazdasági összefüggéseket vagy mélyíti tudásunkat már ismert jelenségekről.

Bármilyen ötletet, javaslatot szívesen veszünk a szerkesztoseg@osszkep.hu címre.

Áprilisi horizont – Háttér: Alsóhárom, forrás: pinterest.com, Fotó: Molnár Viktor

Márciusi Horizont: Gazdaság, egyenlőtlenségek, közpolitika, nemzetközi összevetős, digitalizáció, mélyfúrások

A 25 elemzésből álló áprilisi kínálatban a gazdaság és pénzügyek kapták a legnagyobb hangsúlyt: [az MNB megtakarítási felmérése](#), az [Egyensúly Intézet GDP-előrejelzése](#), a KSH [fogyasztói-, munkaerőpiaci, nyugdíj- és lakáshitelezési](#) helyzetképe, a [zöldpénzügyekről szóló Közgazdasági Szemle](#)-cikk és a [Portfólió banki foglalkoztatási elemzése](#) együtt rajzolják ki azt a keretet, amelyben a háztartások, a vállalkozások és a szabályozók most mozognak.

A területi és társadalmi egyenlőtlenségek témája is sok elemzésben jelent meg áprilisban: a [cukorbetegség miatti halálozástól](#) (Tér és Társdalom) az [egészségügyi felsőoktatáson](#) (Tér és Társdalom), az [ökológiai gazdaságok jellemzőinek változásán](#) (Statisztikai Szemle) és [szociális infrastruktúrán](#) (Tér és Társdalom) át egészen a KSH adatvizualizációig ([az oktatási rendszer trendjei](#), a [növényvédőszer-használat](#) alakulása) és a Polgári Szemle [családpolitikai elemzéséig](#) sok témában kerül elő, hogyan határozza meg a lakóhely, a társadalmi státusz az életkörülményeket és a lehetőségeket.

A közpolitikai elemzések a hazai és uniós intézményi szabályozási folyamatokat elemezték. Ezek közé tartoznak a [baranyai területfejlesztési projektek értékelése](#) a Tér és Társdalomban, a [Comitatus részvételi költségvetésről](#) szóló írása, a [Közgazdasági Szemle](#) [bértranszparencia-elemzése](#) és a [Vezetéstudomány](#) [CSRD-felkészülési](#) cikke.

Nemzetközi összevetést három cikk kínál: a Közgazdasági Szemle [az uniós integráció mintázatait vizsgáló tanulmánya](#), valamint az OECD két áttekintése — a [Taxing Wages](#) bér- és adóék-összehasonlítása és a [nem fertőző betegségek egészségi és gazdasági terheit számszerűsítő jelentés](#). Mindegyik ugyanazt a kérdést feszegeti: hol áll Magyarország az európai és OECD-s mezőnyben, és milyen szakpolitikai fókuszokat következnek ezekből az eredményekből.

A digitalizáció és szervezetek összefüggéseit elemzi a Vezetéstudomány két cikke: az egyik [a mesterséges intelligencia turisztikai alkalmazásait](#) és a szervezeti kultúra szerepét vizsgálja, a másik [a Moodle-alapú e-learning hallgatói elégedettségét](#) méri a felsőoktatásban.

A társdalom működési folyamatait két elemzés kutatta áprilisban. Az egyik az [Ukrajnából menekülő hazai letelepedésének logikáját és jellemzőit vizsgálta](#) a Tér és Társadalomban, a másik, Statisztikai Szemlében megjelent tanulmány pedig arról szól, [mennyre ismerik fel a médiában megjelenő információs torzításokat](#).

Lássuk a hét kiemelt elemzés rövid kivonatait!

Az egészséggel nagyobb a baj, mint az egészségüggyel

OECD | The Health and Economic Benefits of Tackling Non-Communicable Diseases - [Az elemzést itt éred el](#)

Az OECD friss tanulmánya szerint Magyarországon a 75 év alatti krónikus (azaz lassan kialakuló, hosszú ideig fennálló) betegség miatti halálozások 46%-négy okhoz köthető: a rákhoz (23%), a szív- és érrendszeri betegségekhez (19%), a krónikus tüdőbetegséghez (3 %) és a cukorbetegséghez (1 %).

A férfiak korai halálozási kockázata 74 százalékkal magasabb, mint az OECD átlag: 100 ezer emberből 282-en halnak meg 75 éves koruk előtt krónikus betegségekben. A nők esetében ez az érték 155 (ez 68 százalékkal magasabb, mint az OECD átlag).

Ha nem történik változás, 2050-re a szív-és érrendszeri betegségek száma 18%-kal, az egyidejűleg legalább két krónikus betegséggel élők aránya 48%-kal, az egy főre jutó egészségügyi kiadások pedig 42%-kal nőnének Magyarországon.

Hazánk a naponta dohányzók és az elhízottak lakosságon belüli arányában az OECD országok maximumának közelében van, az alkoholfogyasztás picivel haladja meg az EU-átlagát.

A megelőzés megerősítése sokkal hatékonyabb lenne, mint a gyógyítás fejlesztése. Az OECD modellszámítása szerint az elhízás visszaszorításának hatása a GDP növekedésére tízszer többel növelné a GDP-t, mint a krónikus betegségek sikeres gyógyítása.

Ott több a cukorbeteg, ahol kisebbek és szegényebbek a települések és gyakoribb az alkoholizmus

Tér és Társadalom | A cukorbetegséggel összefüggő halálozás területi egyenlőtlenségei nemek szerint [Az eredeti tanulmányt itt találod](#)

Kovács Katalin, Susovits Kitti, Kollányi Zsófia

Magyarországon 1,1 millió ember cukorbeteg, ez háromszor annyi, mint húsz évvel ezelőtt. A legrosszabb helyzetű járásokban (A Dél-Dunántúlon, Fejér megyében és Borsod-Abaúj-Zemplén északi részén) a diabétesz miatti halálozások gyakorisága akár több mint duplája az országos átlagnak, míg a legjobb helyzetű vidékeken (Balaton északi partja, az Alföld középső része) az átlag kevesebb, mint fele.

A nők és a férfiak számára egyaránt fontos rizikófaktor az alkoholizmus, azonban a nők diabéteszes halálozása erősebb összefüggést mutat a férfiak alkoholfogyasztásával, mint a saját nemükével. Vélhetően a háztartásban élő férfi alkoholizmus és az azt kiváltó okok stresszt, anyagi problémát és támogatáshiányt okoz a nőknek, ami károsan hat az egészségükre.

Ugyancsak mindkét nem esetében szignifikánsan rosszabbak az értékek azokban a járásokban, ahol többen élnek olyan kicsi vagy szegény településen, ahol nincs egynél több élelmiszerbolt.

A nők esetében ugyancsak kimutathatóan rosszabbak a mutatók ott, ahol kevesebb az iskolázott ember, kevesebben fizetnek személyi jövedelemadót – a férfiak esetében ez a hatás nem olyan erős.

Az egészségügyi ellátás minősége és mennyisége kevésbé meghatározó. A rossz ellátás nem önmaga okoz magasabb halálozást, hanem azért jelenik meg rossz helyen, mert azok a járások amúgy is elmaradottabbak.

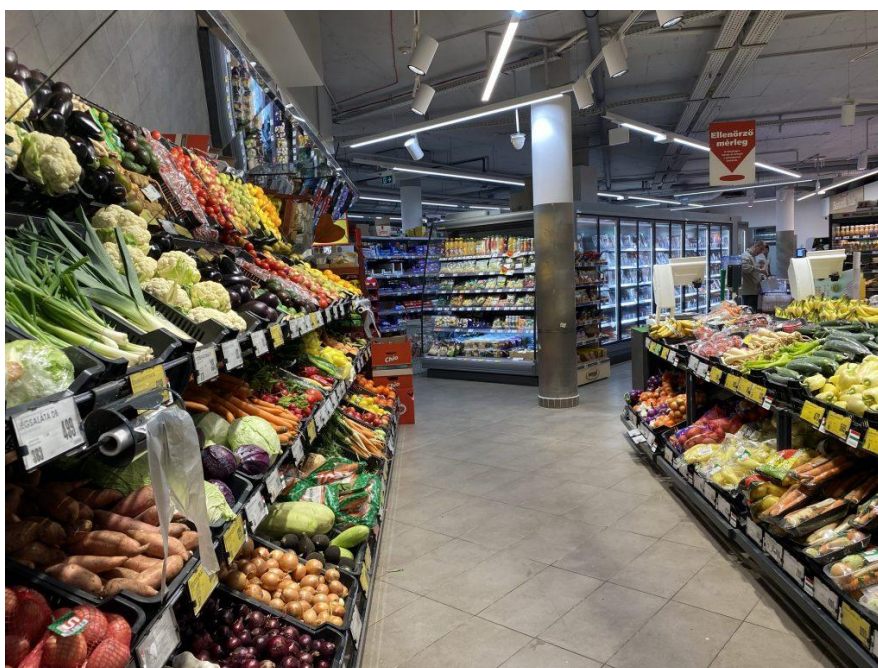
Erősödik a megtakarítási kedv és a gazdasággal kapcsolatos derűlátás

MNB | Lakossági megtakarítási felmérés – 2026 Q1 - [A felmérés eredményeit itt találod](#)

Az MNB lakossági megtakarítási felmérése szerint a megtakarítást tervezők aránya a munkaképes korú háztartások körében 57%, ami rekord az adatfelvétel 2021 óta tartó történetében. A hitelfelvételi szándék ezzel párhuzamosan látványosan visszaesett: a jelzáloghitelt tervezők aránya 4,6%-ról 2,9%-ra csökkent – ezt az Otthon Start program 2025 végi rohamának lecsengésnek értelmezi a felmérés.

A gazdasági várakozások javultak a február végén-március elején készült felmérés szerint. A pesszimisták aránya a munkaképes korúak körében 55%-ról (2022) 28%-ra esett vissza, a nyugdíjasok körében először fordult elő, hogy a változatlan helyzetre számítók aránya meghaladja a romlásra számítókét.

Az érzékelt infláció 2,9 %-kal csökkent, Jelenleg 9,9 %. Ez 8,5 %-kal magasabb a KSH fogyasztói árindexénél. Az áremelkedésekkel kapcsolatos várakozások 1 %-kal lettek alacsonyabb az előző negyedévhez képest.

Forrás: szephalombevasarlokozpont.hu

Magas foglalkoztatás, jelentős területi bérkülönbségek, emelkedő de európai összevetésben alacsony fizetések

KSH | Helyzetkép, 2025 – Munkaerőpiac – [A böngészhető adatokat és ábrákat itt érheted el](#)

2025-ben a foglalkoztatottak száma 4,699 millió fő volt, az előző évhez képest a ez a szám kis mértékben csökkent (0,7%-kal) – derül ki a KSH Helyzetkép rovatának Munkaerőpiacról szóló kötetéből. Magyarországon a foglalkoztatási ráta 75,1 % - ez 4%-kal magasabb az EU-s átlagnál. A hazainál magasabb értékek a skandináv országokban jellemzők.

Az üres álláshelyek száma 2,9%-kal csökkentek '24 és '25 között – a 2022-es 100 ezres csúcsról 67 ezerre esett vissza. Ez arra utal, hogy a munkaerőkereslet intenzitása lanyhul, az erős foglalkoztatási számok mögött lassuló dinamika húzódik.

Mindeközben a bruttó átlagkereset 2025-ben 9%-kal emelkedett, 705 ezer Ft/fő/hó volt. A legkisebb béremelkedés Győr-Moson-Sopronban, a legnagyobb Tolnában volt - ez elsősorban az ágazati szerkezet különbségeiből következik, nem az ugyanolyan munkát végzők közötti bérkülönbségek csökkenését.

A bérekben jelentősek a területi különbségek: Budapesten az átlagfizetés 62,6%-kal magasabb, mint Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében és 20,7%-kal több, mint az országos átlag.

Az órabér Magyarországon 13,0 euró/óra — az uniós átlag (26,2 euró) 49,6%-a, ami a tagországok között a negyedik legalacsonyabb érték. Az éves bénövekedés üteme viszont régiós összehasonlításban erős: nemzeti valutában mérve Magyarország 9,0%-kal nőttek a fizetések, ez mindegyik visegrádi ország értékét meghaladja (Lengyelország 8,7%, Csehország 7,6%, Szlovákia 6,8%).

A tojás, a kávé és a szerelő ára nőtt leggyorsabban 2025-ben

KSH | Helyzetkép, 2025 – Fogyasztói árak – [Az infografikákat és az adatokat itt éred el](#)

2025-ben a fogyasztói árak átlagosan 4,4%-kal emelkedtek. Legnagyobb mértékben a szolgáltatások (6,7%), a szeszes italok és dohányárak (6,5%), illetve a háztartási energia (6,4%) drágultak – mutatta ki a KSH Helyzetkép sorozatának fogyasztói árakkal foglalkozó összeállítása.

Az élelmiszerek áremelkedésének listáját a tojás vezeti 20%-kal, ezt a csokoládé/kakaó és a kávé követi (17%, 17%). Az élelmiszerek 49 csoportjából 14-ben haladta meg a drágulás a 7%-ot, ezek a termékek együtt a fogyasztói kosár 13%-át teszik ki.

A mezőgazdasági termelői árak 2024 végétől ismét felfelé indultak (15-20%), ez előrevetíti, hogy az élelmiszer-fogyasztói árak nyomása 2025–2026-ban sem enyhül majd.

A munkaigényes szolgáltatások (lakásjavítás, háztartási berendezés javítása, járműjavítás) árváltozása 2023 óta nem esett 8% alá és 2025-ben is 8–10% körül stabilizálódott.

Magyarország az infláció szempontjából az EU-s középmezőny felső részén van: a harmonizált fogyasztóiár-index 4,4%, miközben az EU-átlag 2,5–3,5% körül mozog. A különböző szektorok összehasonlításában az egészségügy (6,5%), az oktatás (6,5%) és a vendéglátás (8%) esetében a magyar drágulás kiemelkedően meghaladja az uniós átlagot. Az információ és távközlés az egyetlen terület, ahol a magyar áremelkedés 2025-ben az EU átlag alatt volt.

Majdnem két millióan tanulnak, érkezőben a fiatal tanárok, sok a külföldi diák - a magyar oktatás számokban

KSH | Helyzetkép, 2025 – Nevelés és oktatás – [Az adatokat, grafikákat itt éred el](#)

2025-ben mintegy 1,9 millióan vettek részt iskolarendszerű oktatásban, 38%-uk általános iskolás, 29%-uk középiskolás és 18%-uk felsőoktatási hallgató volt- mutatja a KSH Helyzetkép sorozatának nevelés és oktatás témájú összeállítása. A felsőoktatásban résztvevők száma egy év alatt 6%-kal nőtt (22 ezer fővel), miközben a középfokú oktatás létszáma csökkent 2%-kal. A bölcsődébe járó 2 évesek aránya másfélszeresére nőtt az elmúlt 5 évben (40%).

A tanárok életkorával kapcsolatban elmondható, hogy az általános iskolában tanító 55 év fölöttiek kétszer annyian vannak (26.319 fő), mint a 40 év alattiak (13.699). A korrekció ha lassan is, de elindult: a fiatalok egyre többen választják ezt a hivatást, a 25-29 éves oktatók már többen vannak az általános iskolákban és a gimnáziumokban, mint a 30-34 évesek.

2025-ben a külföldi hallgatók aránya az elmúlt 10 évben megduplázódott a magyar felsőoktatásban, jelenleg a hallgatók 20%-a (44 ezer fő) külföldről érkezett hazánkba.

Forrás: hunfalvy-szki.hu

Az Ukrajnából menekülők a határ közelében találnak menedéket

Tér és Társadalom | A kárpátaljai magyarok migrációja Magyarországra az orosz-ukrán háború kitörése után [Az eredeti tanulmányt itt találod](#)

Tátrai Patrik, Erőss Ágnes, Kohut-Ferki Julianna, Kovály Katalin

A hazai migrációs statisztikák alapján 2025. január 1-jén közel 100 ezer ukrán kötődésű lakos tartózkodott Magyarországon. A kutatás a háborús menekülthullámot vizsgálja kérdőíves módszerrel és terepmunkával Nyíregyházán, Kisvárdán és Záhony környékén és a határmenti falvakban. A határátkelőhelyek közelében 20–50% is lehet a kárpátaljai származásúak aránya az adott településen. A 2022-es háború utáni tömeges elvándorlás logikája a 2014-ben kitört konfliktus után kialakult migráció mintáit követik, a menekültek a korábbi útvonalakat, ismerősi kört, esetleg korábban megvásárolt ingatlant használják.

A kárpátaljai népesség növekedése Szabolcs-Szatmár- Bereg megyében 2013 és 2014 között 20% volt – ez magasabb, mint a 2022–2023-as 13%. A kettős állampolgárság a háborús helyzetben a biztonság megteremtésének fontos intézménye lett.

Az Ukrajnából érkezők a határ mentén keresnek menedéket. Szeretnének minél közelebb lenni az otthonukhoz, hiszen sokan még hazajárnak Ukrajnában maradt rokonaikat látogatni/ápolni, illetve a határmenti városokban könnyebben találnak segítséget és ismerőst/családtagot, akikhez beköltözhetnek. A 2014-es hullámnál a férfiak aránya megközelítőleg 60% volt (a sorozás hatására). Ez az arány 2022-ben kiegyenlítettebb lett, mivel egész családok költöznek át Magyarországra.